

Ercan Akdoğan

<https://orcid.org/0000-0002-7545-8054>

Principal, Kocaköy District National Education, Turkey, ercanakdogan21@gmail.com

Sevim Akdoğan

<https://orcid.org/0009-0008-4298-2686>

Assistant Principal, Ali Kuşçu Primary School, Turkey, sevimakdogan002@gmail.com

İbrahim Yalcinkaya

<https://orcid.org/0009-0005-3703-1358>

Assistant Principal, Şehit Öğretmen Elif Livan Secondary School, Turkey, ibrahim_ylcinkaya1@hotmail.com

Ferdi Toprak

<https://orcid.org/0009-0002-4397-5812>

Assistant Principal, Alatosun Primary School, Türkiye, ferdi.toprak@meb.gov.tr

Sibel Altaş Ateş

<https://orcid.org/0009-0008-7239-8528>

Assistant Principal, Tellkiya Primary School, Turkey, sibelaltas2121@hotmail.com

Mehmet Barış Ay

<https://orcid.org/0009-0006-5280-9428>

Principal, Şehit Öğretmen Elif Livan Secondary School, Turkey, mbarisay@gmail.com

Ayhan Yuvaç

<https://orcid.org/0000-0001-5757-7431>

Principal, 15 Temmuz şehitleri ilkokulu, Turkey, ayhanyuvanc@gmail.com

Dilşad Sarıgöz Budak

<https://orcid.org/0009-0009-6892-7447>

Teacher, Fevzi Çakmak Secondary School, Turkey, dilsadsrgz@hotmail.com

Atıf Künyesi | Citation Info

Akdoğan, E., Akdoğan, S., Yalcinkaya, İ., Toprak, F., Altaş, Ateş, S., Ay, M., B., Yuvaç, A. ve Sarıgöz, Budak, D., (2024). 2009 ve 2018 Trafik Güvenliği Dersi Öğretim Programı Karşılaştırılması, *Tigin Analitik Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (2),180-198.

2009 ve 2018 Yılları Trafik Güvenliği Dersi Öğretim Programı Karşılaştırılması**Öz**

Bu çalışmanın amacı 2009 ve 2018 trafik güvenliği dersi öğretim programlarının incelenmesidir. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi kullanılacaktır. Nitel araştırma

yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılacaktır. Bu doküman incelemesi kapsamında 2009 ve 2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programları incelenecektir. Bu öğretim programları özel amaçlar, değerler, içerik, kazanımlar açısından incelenecektir. Bu genel amaç çerçevesinde tüm bunların benzerlik ve farklılıklar açısından incelenecektir. Bu araştırmada doküman incelemesi yöntemi ile toplanan veriler betimsel analizi yöntemiyle kullanılmıştır. İncelenen programlar sonucunda 2009 ve 2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programları özel amaçlarının üç amacın benzer olduğu görülürken diğer özel amaçlarının farklılaştığı görülmüştür. Aynı zamanda 2009 hemde 2018 yıllı programın incelendiğinde sorumluluk, sabır ve saygı ve gibi değerlerin benzer nitelikte olduğu görülmüştür. İçerik olarak gerek 2009 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programlarının 2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programından farklı olarak “Yaya”, “Yolcu” ve “Sürücü” temalardan oluştuğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Trafik, Ders, Güvenlik, Program

2009 and 2018 Traffic Safety Course Curriculum Comparison

Abstract

The aim of this study is to examine the 2009 and 2018 traffic safety course curricula. In this research, qualitative research method will be used. Document analysis, one of the qualitative research methods, will be used. Within the scope of this document review, 2009 and 2018 traffic safety course curricula will be examined. These curricula will be examined in terms of specific objectives, values, content and achievements. Within the framework of this general purpose, all these will be examined in terms of similarities and differences. In this study, the data collected by document analysis method were used descriptive analysis method. As a result of the programmes examined, it was seen that three objectives of the special objectives of the 2009 and 2018 traffic safety course curricula were similar, while the other special objectives differed. At the same time, when both 2009 and 2018 programmes were examined, it was seen that values such as responsibility, patience and respect were similar. In terms of content, it was determined that both the 2009 traffic safety course curricula consisted of "Pedestrian", "Passenger" and "Driver" themes different from the 2018 traffic safety course curriculum.

Keywords: Traffic, Lesson, Safety, Programme

Giriş

Türkiye’de ilkokullarda trafik güvenliği eğitimi, öğrenmenin ve etkileşimin daha hızlı ilerlediği, ilkokul döneminde trafik eğitiminde edinilen bilgilerin daha kalıcı ve etkilerinin uzun yıllar devam edeceği düşünüldüğünde zaman içerisinde de tüm toplumun trafik güvenliği konusunda bilinçli bireylerden oluşması beklenmektedir. Trafik eğitiminde atılan her adım,

öğretilen her bilgi yaşanabilecek kazalar ve sonrasında meydana gelecek zararların önlenmesi bakımından son derece önemlidir. Bununla birlikte çocuklara küçük yaşlardan itibaren öğretilebilecek her kural, zaman içerisinde trafik kurallarına daha duyarlı, trafik kazalarından etkilenme oranı daha düşük bir toplum meydana getirecektir (Çiğiltepe, 1998). Türkiye’de 2007-2008 eğitim öğretim yılında “Trafik ve İlk Yardım Dersi”nin adı “Trafik Güvenliği” olarak değiştirilmiş 4. ve 5. sınıf seviyelerinde trafik güvenliği dersi verilmeye başlanmıştır (MEB, 2010). Bu kapsamda; 2009 programının 4. sınıf kitabında yaya, yolcu ve sürücülerden oluşan ünitelerin içeriğinde yaya kaldırımlarından yürümek, karşıdan karşıya geçmek, güvenli yol ne demektir, trafik işaret ve levhaları nelerdir, acil yardım merkezinden nasıl yardım istenir, geceleri yürüyüş yaparken hangi tedbirler alınır, taşıtlarda seyahat ederken nelere dikkat etmeliyiz, emniyet kemeri takmanın faydaları, ilk yardım malzemeleri ile basit ilk yardım müdahaleleri nasıl yapılır ve güvenli bisiklet kullanımı gibi konuları içermektedir. 5. sınıf kitabında ise; bu konularla beraber trafik kazalarının sebepleri, hava şartlarının trafiğe etkisi, yol türleri ve araçları, üstü açık araçlarla yük ve yolcu taşımacılığında nelere dikkat etmeliyiz gibi konulara yer verilmiştir (MEB, 2018). Ancak Trafik güvenliği dersi 2018 yılında güncellenmiştir. Bu çalışma da hayati öneme sahip olan trafik güvenliği dersi 2009 -2018 yılları öğretim programı karşılaştırılması amacıyla yapılacaktır. Türkiye’de trafik güvenliği eğitimi ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde; trafik eğitiminin neden verilmesi gerektiği belirlenmeye çalışılmış, trafik kazalarının çocuklar ve gençler açısından telafisi olmayan yaralara neden olduğu ve toplumu oluşturan bireylerin trafik güvenliği konularında erken yaşlardan itibaren eğitilmesi gerektiği, çocuklara uygulamalı trafik dersleri verilerek trafikle ilgili farkındalık düzeylerini arttırmaları, sürücü, yolcu ve yayaların eğitimine önem verilmesi ortaya konulmuştur. Böylesine önemli bir konuda hazırlanmış olan araştırma sonuçlarının trafik güvenliği dersi programının güncellenmesi ve uygulamaların geliştirilmesine dair yapılacak düzenlemelere katkı vermesi beklenmektedir.

1. Trafik Kavramı

Trafik kelimesi İtalyanca “traficco”, Fransızca “trafic” ve İngilizce “traffic” kelimeleriyle ifade edilmektedir (Murat, 2008, s. 6). Trafik, sadece araçları içeren bir kavram olmayıp, motorlu, motorsuz araçların, insanların ve hayvanların karayolları üzerindeki hal ve hareketlerini de içine alan bir kavramdır. Başka bir tanıma göre trafik, ulaşım yollarının yayalar ve her çeşit taşıt tarafından belli bir düzen içerisinde kullanılmasıdır (TDK Online Sözlük, 2024). Geniş anlamda ise ulaşım kapsamındaki karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu taşımacılığı yer alır. Dar anlamda ise trafik alanına dâhil olan yani trafiği paylaşan ortaklar arasında geliş ve gidişleri düzenleyen kurallar bütünüdür (Erdem ve Işık, 2004, s. 615).

2. Trafik Güvenliği

Trafik güvenliği, insanların, hayvanların ve taşıtların yollar üzerindeki tutum ve davranışlar (Pampal, Dindar & Korgan, 2004) ile ilgilidir. Bu kavram, başka bir ifadeyle, insanların, hayvanların ve araçların tüm dünyada kabul edilen kurallara göre yol çizgileri, trafik levha ve ışıkları gibi işaretleri düzenli ve güvenli yolların ulaşım amacına en doğru biçimde devamlı denetim altında olan bir yapı içerisinde oluşturulan eylemler olarak da tarif edilmektedir (Karatekin, 1999). Trafikte yeni araçların sayısının artmasıyla birlikte, otoyolların, oto parkların yetersiz olması trafik kazalarının ve tehlikeli durumların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Sürücülerin dikkatsizliği ve tedbirsiz araç kullanma sonucu meydana gelen kazalarda ölümler yaralanmalar, maddi ve manevi kayıplar düşünüldüğünde trafik güvenliği kavramının daha da önem kazandığı görülmektedir (Çakır, 2002).

Trafik güvenliği eğitimi oldukça önemli bir konudur. Trafikte çocukların kendilerini güvende hissetmesi ve olabilecek durumlara karşı hazırlıklı olmaları beklenmektedir. Ancak özellikle belli bir yaşın altındaki genelde ilkökul seviyesindeki çocuklar trafikte kendilerini koruyabilecek bilgi, beceri ve tecrübeye sahip değildirler. Çocukların karıştığı kazalar incelendiğinde, trafikte çocukların karşıdan karşıya geçerken araçların hızlarını tahmin edememe, yolun genişliğini ve geçiş mesafesini ayarlayamama, sürücüler tarafından fark edilememe gibi sorunlar karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca çocukların bilişsel, görsel ve motor becerileri eksik olduğundan trafikte beklenmedik durumlar karşısında dikkatleri kolaylıkla dağılıp yanlış karar verebilmektedirler. Bu sebeplerden dolayı sürücüler, yetişkinler ve trafikte rol alan diğer unsurların çocukların trafikte güvenliğinin sağlanması konusunda daha fazla sorumluluk alması gerekmektedir. Çocukların arabada, bisiklette ve diğer araçlarla yolculuk esnasında ya da yolda yürürken dikkat etmeleri gereken kuralları, trafikte, okulda, çevrede karşılaşılabilecekleri durumlar hakkında bilgi ve becerileri arttırılarak kendileri için güvenli olmayan durumlar ve çevresel tehlikeler ile ilgili farkındalıkları arttırılmalıdır (Catron & Allen 2003).

Trafik eğitim programlarında çocuklara yönelik hazırlanan, bilgiye dayalı eğitimler yapılarak onların güvenli trafik konusunda bilgilerini, tutum ve davranışlarını geliştirmek ve trafik alanlarında uygulamalı eğitimler yapmak oldukça önemli bir yaklaşımdır (Hotz, 2004). Yapılan trafik eğitimleri, çocukların hem çevreye, trafik kurallarına ve insanlara saygılı bireyler olarak yetiştirilmesi hem de arabada, bisiklette ve yaya olarak dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı alabilecekleri önlemler konusunda eğitici olmalıdır. Yapılan araştırmalar trafik kazalarında görülen çocuk ölümlerinin çocukların dikkatsizce yola çıkmalarından ve arabada

emniyet kemeri takılmamasından kaynaklandığını göstermektedir (Tütüncü, 2001). Okul öncesi 0-5 yaş arası dönemde trafik güvenliği, çocuğun arabada güvenli yolculuk yapması, yaya olarak ve oyun parklarında güvenliğinin sağlanması gibi konuları ele almaktadır. Bu dönemde çocukların beceri ve tutumlarını geliştirmelerinde ebeveynlerin ve ana sınıfı öğretmenlerinin trafik güvenliği ile ilgili tutum ve davranışlarının belirleyici olduğu gözlenmiştir. Trafikte emniyet kemeri kullanma, güvenli yolları seçme, karşıdan karşıya geçme gibi uyulması gereken kuralları uygulamada çocuklardan zaman içerisinde daha fazla sorumluluk alma davranışları yapması beklenmektedir. Bunun yanında 4-6 yaştan başlayarak çocukların bisiklet kullanımı da trafik güvenliğinde önem kazanmaya başlamaktadır. Çocuklarda trafik güvenliği eğitiminin amaçları aşağıda belirtilmiştir:

- 1- Trafik kavramını ve trafiği meydana getiren unsurları kısaca tanımak,
- 2- Trafikte güvende olabilmeleri için bilinmesi gereken kuralları öğretmek,
- 3- Trafikte karşılarına çıkan insanların haklarına saygılı olmayı öğretmek,
- 4- Yardımlaşmanın ve dayanışmanın önemini kavratmak,
- 5- Trafikte karşılaşılabilecekleri ani gelişen durumlar için hızlı ve yerinde karar verebilme, yorum yapabilmeyi öğretmek.
- 6- Arabada güvenliklerini sağlayarak rahat seyahat etmeleri için uyulması gereken kuralları öğretmek,
- 7- Trafik kazalarına sebep olabilecek durumlar ve sonrasında yapmaları gerekenler hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak, risk oluşturabilecek davranışlardan uzak durabilmelerini ve kendilerini koruyabilme duygusunu geliştirmektir (Hatipoğlu, 2002).

Trafik güvenliği konusunda belirlenen hedeflere ulaşmada, çocuklar için okulda aldıkları eğitim çok önemlidir. Ancak, trafik güvenliği dersi, okulda verilen diğer derslere ilave olarak değil temel eğitim öğretim programı içerisinde verilmelidir. Aksi takdirde bu konuda sürdürülen çabaların, çocuklar üzerinde etkili olmadığı öğrenmelerine fayda sağlamadığı görülmektedir. Trafik güvenliği eğitim programları sadece kurallarla ilgili bilgi vermeyle kısıtlanmamalı, çocukların trafikte hızlı karar verebilme, problem çözme gibi çocuğun kendini geliştirebileceği yöntemler kullanılmalıdır (Schwebel, Gaines & Severson, 2008).

Okullarda trafik eğitiminin erken yaşlarda başlanması ve çocuklarda trafik bilincinin kazandırılması çok önemlidir. Trafik eğitimi okul öncesi dönem ve ilköğretim dönemi olmak üzere ele alınmıştır. Okul Öncesi Eğitim döneminde anaokullarında trafik güvenliği eğitimi zorunlu ders olmamakla beraber anaokulu eğitim programı içinde diğer derslerle kaynaştırılarak öğrencilere trafik konusunda temel bilgi ve beceriler verilmektedir. Trafik eğitimi okul öncesi yaşlarda çocuklara çoğunlukla anaokullarında, kreşlerde, öğretmenler ya da

evde anne babalar tarafından öğretilmektedir. Türkiye’de trafik eğitimi okul öncesi eğitim kurumlarında genellikle oyun oynatılarak ya da görsel içerikli filmler izlettirilerek yapılmaktadır. MEB tarafından anaokullarında verilen trafik eğitimi konuları (Tütüncü, 2001) kısaca aşağıdaki şekilde listelenmiştir:

1. Taşıtları tanıtmak,
2. Trafik polisini tanıtmak,
3. Trafik lambasını ve ışıkların anlamını bilmek,
4. Karşıdan karşıya geçerken uyulması gereken kuralları bilmek,
5. Arabaların önünden ve arkasından geçerken dikkat edilmesi gereken kurallar,
6. Toplu taşıma araçlarında uyulması gereken kurallar,
7. Bisiklet sürerken uyulması gereken kurallar.

“Trafikle İlgili Kurallar ve Önemi” başlığıyla verilen anaokulları ve anasınıflarındaki Trafik Eğitiminin Önemi, etkinlikleri sırasında dikkate alınması gereken görüş ve öneriler aşağıdaki gibidir; (Çiğiltepe, 1998).

1. Okulöncesi eğitim kurumlarında çalışan idareci ve öğretmenlerin trafik güvenliği konusunda kendilerini geliştirmeleri aynı şekilde anne babaların da, görsel ve yazılı yayınlar aracılığıyla eğitim almaları sağlanmalıdır.

2. Okullarda çocuklar için trafik eğitim parkı ve görsel eğitici kaynaklar bulundurmaları sağlanmalıdır.

3. Okul öncesi çocuklarının trafik eğitim parklarında uygulamalı eğitim almaları sağlanmalıdır.

4. Çocuklara yönelik hazırlanacak çizgi filmler, destekleyici oyun, oyuncak ve eğitim materyalleri işe koşulmalıdır.

Trafik eğitimi, trafiğin asıl unsuru olan insanı, eğitim kurumları içinde veya dışında trafik kuralları ve yaşanabilecek trafik kazalarını önleme noktasında bilinçlendirerek, onun bilgi ve becerisini artırarak ona trafikte karşılaşılabileceği sorunların çözümü için gereken davranışların kazandırılmasıdır (Hatipoğlu, Özdemir & Öztürk, 2012). Türkiye’de, trafik eğitimi ilkokul 4. sınıftan itibaren verilmektedir. Bununla ilgili olarak 2018 yılında 2023 itibarıyla en güncel ilkokul dördüncü sınıf trafik güvenliği dersi öğretim programı hazırlanmıştır. Türkiye’deki çocukların, trafikte kazalara neden olma, ölüm ve yaralanma oranları, gelişmiş ülkeler ile kıyaslandığında çok daha fazladır. Bu durum, çocukların trafik ile ilgili bilgi ve becerilerinin yetersiz olmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla, okullarda trafik eğitiminin erken yaşlardan itibaren verilmesi ve öğrencilerin trafik güvenliği konusunda davranış kazanması oldukça önemlidir. İlkokullarda trafik güvenliği dersi öğretim programının

en önemli amacı da çocuklarda trafik güvenliği anlayışını geliştirmek ve gelecek yıllarda trafik kuralları ile ilgili duyarlı davranışlar gösterecek bireylerin yetiştirilmesini sağlamaktır (MEB, 2018). İlköğretimde trafik ve ilkyardım eğitimi dersi, ilköğretim okulları 6. ve 8. sınıflarında 1997-1998 eğitim-öğretim yılından itibaren, 4. ve 5. sınıflarda 2006 yılından itibaren ve 2012-2013 yılından itibaren ise sadece ilkokul 4. sınıflarda trafik güvenliği adı altında haftada 1'er saat zorunlu ders olarak okutulmaya başlanılmıştır (Dindar, 2009).

İlköğretim okullarında uygulanan trafik güvenliği ders programlarıyla aşağıda belirtilen noktalar amaçlanmaktadır (MEB, 2018);

1. Çocukları trafikte olabilecek tehlikelerden korunmak ve çocukların tehlike yaratmasını önlemek,
2. Çocuklara trafik kavramının ne anlama geldiğini anlatmak,
3. Trafik güvenliği anlayışı kazandırmak,
4. Trafik konusunda çocuklara olumlu değer yargısı kazandırmak,
5. Trafikte kurallara saygılı ve duyarlı olmalarını sağlamak,

Öğrencilerle birlikte aileleri de trafik güvenliği konusunda bilgilendirmek şeklinde sıralanmaktadır.

Okullarda öğrencilerde trafik bilici oluşturmak, trafik kuralları konusunda duyarlı ve saygılı bireyler yetiştirmek eğitim kurumlarımızın en önemli görevlerindedir. Bu anlamda hem okul öncesi okullarımızda hem de ilköğretim bünyesindeki okullarımızda öğrencilerde farkındalık oluşturmak amacıyla yapılabilecek faaliyetler aşağıdaki şekilde sıralanabilir;

1. Okulların bünyesinde öğrencilere yönelik trafik kolları kurulup, etkili trafik eğitimleri yaptırılmalı ve okullarda trafik panosu oluşturulmalıdır
2. Trafik dersleri, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına göre düzenlenmeli, çizgi filmler, trafik ile ilgili sergiler, sosyal, kültürel gezi ve etkinlikler yapılarak desteklenmelidir.
3. Engelli çocuklara yönelik olarak da trafik eğitimleri hazırlanarak uygulanmalıdır.
4. Öğrencilerde trafik anlayışı oluşturabilmek adına, farklı kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmalar yapılmalıdır.
5. Okullarda trafik konulu afiş, slogan, yarışma ve benzeri etkinlikler yapıp başarılı olan öğrenciler ödüllendirilmelidir.
6. Çocuk trafik eğitim parklarında uygulamalı trafik eğitimleri almaları sağlanmalı, çocukları özendirici geziler düzenlenmelidir.
7. Çocuklarda erken yaşlarda bisiklet eğitimine başlanarak, okullarda bisiklet kullanma kuralları öğretilmeli.
8. Annelerin ve babalarında bilinçlendirilmesi için trafik güvenliği ile ilgili seminer,

konferans ve söyleşiler düzenlenmelidir.

9. Trafik haftasında okullarda etkinlikler düzenlenmeli bilgilendirici okul panoları oluşturulmalıdır.
10. Trafik ve İlk Yardım Eğitimi dersinin işlenişinde görsel ve işitsel materyal sağlanmasına önem verilmelidir.
11. Yeni yapılacak okulların projelerinin içine trafik eğitim alanları da konulmalıdır.
12. Öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilerek trafik konusunda bilgilerini tazelemelidirler.

Eğitiminin trafikte ne kadar önemli olduğu trafik kazalarına neden olan bireylerin eğitim seviyeleri incelendiğinde bir kez daha ortaya çıkmıştır. Yapılan araştırmalarda; trafik kazalarını azaltmada en etkili yöntem, trafik kurallarını sürücü ve yayaların benimsemesi, küçük yaşlardan itibaren verilen eğitimlerin bireyler tarafından kabul edilerek uygulanmasıdır. Sürücülerimizin % 64'ü ilköğretim mezunu, % 17'si lise mezunu, % 11'i üniversite mezunu (% 8'i bilinmiyor) olduğu tespit edilmiştir. Trafikte suça karışanların oranı ise % 78'i ilköğretim mezunu, % 12.5'i lise mezunu ve % 6.5'i üniversite mezunu olup % 2.9'unun eğitim durumu bilinmemektedir (Ege, 2005).

Bu verilerden anlaşıldığı gibi araç kullananların % 64'ü ilköğretim mezunu olmasına rağmen, ölümlü ve yaralanmalı kazalarda ilköğretim mezunlarının oranı % 78'dir ve kazaya karışma oranlarında ilköğretim mezunlarının oranı % 14'ten daha yüksektir. Ülkemizde 15.5 milyon araç kullanan insan olduğu halde trafik kazalarında can kayıpları azalma eğilimi gösterse de gelişmiş ülkelere oranla elde edilen verilere göre halen sayılar çok fazladır ki bunun nedenlerinden bazıları sürücü kurslarında yeterli eğitimin tam olarak verilmemesi, düzenli denetimlerin yapılmaması, uygulamalı trafik derslerinin yeterli olmaması ve trafik eğitimi veren öğretmenlerin yeterli eğitim almaması gösterilebilir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullarda ve sürücü kurslarında uygulanan eğitim programlarının yeterli olmadığı, uygulamalı eğitim ve denetim konusunda da gerekenlerin tam olarak yapıldığı söylenemez (Ege, 2005). Yukarıdaki verilere bakıldığında trafik kazalarına neden olan kişilerin genellikle eğitimsiz veya ilköğretim düzeyinde eğitim aldıkları görülmektedir. Bundan dolayı çocuklara erken yaşlardan itibaren okul öncesinden başlayarak trafik eğitimi verilmelidir. Trafik güvenliğini sağlamada, eğitim, sağlık, güvenlik, şehircilik, mühendislik gibi farklı alanlardan uzmanların birlikte çalışmasının yararlı olacağı düşünülmektedir (İnal, 2001). Trafik güvenliği konusunda son yıllarda ortaya çıkan görüş; trafik yoğunluğunu azaltma gibi çevresel düzenlemeler ile davranış değiştirmeye yönelik eğitim programlarını içine alan pasif ve aktif yaklaşımların birlikte kullanılması yönündedir. Bu şekilde farklı yaklaşımlar birlikte kullanıldığında yapılan

eğitimlerin daha etkili sonuçlar verdiği görülmektedir (Donna & Margaret, 2005). Tüm bunlardan hareketle bu çalışmanın amacı 2009 ve 2018 yıllarında yayınlanan trafik güvenliği dersi öğretim programları karşılaştırılmaktadır. Bu çalışma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır.

1-2009-2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programları özel amaçlar açısından benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

2-2009-2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programları beceriler açısından benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

3-2009-2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programları değerler açısından benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

4-2009-2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programlarının içerik açısından benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

5-2009-2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programları kazanımlar açısından benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

3.Yöntem

3.1.Araştırma Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma tekniklerinden olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Dokümanlar görüşme ve gözlem gibi başka veri kaynakları ile kullanılabilmesi gibi, tek başına bir araştırmanın tüm veri setini de oluşturabilir. Bu araştırmanın veri setini 2009 ve 2018 trafik güvenliği programları oluşturmaktadır. Dokümanların tek başına veri kaynağı olarak kullanıldığı durumlarda, doküman incelemesi; dokümanlara ulaşma, özgünlüğün kontrol edilmesi, dokümanları anlama, veriyi analiz etme ve veriyi kullanma olarak belirlenen beş aşamada gerçekleştirilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

3.2. Verilerin Analizi

Araştırmacı tarafından analiz edilen programlar amaçlar, beceriler, değerler, konu alanları ve kazanımlar açısından benzerlik ve farklılıklarına göre kategorilendirilmiştir. Belirlenen kategorilerde dikkatli bir şekilde incelenerek veri girişi yapılmıştır. Nitel araştırmalarda araştırma sonuçlarının toplanan verilerle tutarlı olduğunu ortaya çıkarmak için program analizi ve denetim stratejileri kullanılmaktadır. 2009-2018 programları doküman olarak incelenmiştir. Bu kapsamda MEB tarafından yayınlanan kılavuzlara hem basılı hem de MEB'in resmi web sayfasında online olarak ulaşılmıştır. 2009-2018 programları belli bir sistematik içerisinde karşılaştırmalı olarak incelenebilmesi için, dokümanlar araştırmacı tarafından tarafsız olarak okunmuş ve çalışmanın problem durumu doğrultusunda materyaller

analize hazır hale getirilmiştir. Daha sonra veri analizi, Bailey (1982'den aktaran Yıldırım & Şimşek, 2006, s. 197) tarafından belirlenen dört aşamada yürütülmüş olup detaylı açıklamalar veri analizi yapılmıştır.

Tablo 1: Doküman İnceleme Aşama ve İşlemleri

Doküman inceleme Aşamaları	Doküman İnceleme İşlemleri
1. Dokümanlara Ulaşma	Araştırmada 2009 ve 2018 Trafik Güvenliği Dersi Öğretim Programı Meb Talim Terbiye Kurulunun sayfasından online olarak ulaşılmıştır.
2. Özgünlüğü Kontrol Etme	2009 Trafik Güvenliği Dersi Öğretim programı İlköğretim Okulu Ders Programları ve Öğretim Klavuzu Kitabından alınmış olup, 2018 Trafik Güvenliği Dersi Öğretim programı MEB Talim Terbiye Kurulu resmi İnternet sayfasından indirilmiş ve orjinalikleri kontrol edilmiştir.
3. Dokümanları Anlama	Programların belli bir düzen içerisinde karşılaştırmalı olarak incelenebilmesi için, dokümanlar araştırmacı tarafından okunmuş ve araştırmanın problem durumu doğrultusunda kaynaklar analize uygun hale getirilmiştir.
4. Veriyi Analiz Etme	Veri analizi, Bailey (Yıldırım ve Şimşek, 2008) tarafından belirlenen dört aşamada yürütülmüş olup detaylı açıklamalar veri analizi bölümünde tablo 2'de açıklanmıştır.
5. Veriyi Kullanma	Araştırmada kullanılan veriler MEB Talim Terbiye Kurulu resmi İnternet sayfasından indirilmiş, İlköğretim Okulu Ders Programları ve Öğretim Klavuzu Kitabından alındığı için yasal izne gerek duyulmamıştır. Gerekli karşılaştırmalar etik ilkeler doğrultusunda Düzenlenmiş, karşılaştırmalar yapıp yorumlanmıştır.

Dokümanların analizi sırası ile analize konu olan veriden örneklem seçme, kategorilerin geliştirilmesi, analiz biriminin seçilmesi ve sayılaştırma olmak üzere dört aşamada

gerçekleştirilebilir (Bailey, 1982'den akt. Yıldırım ve Şimşek, 2006). Tablo 2'de doküman analizi aşamaları ve yapılan işlemler özetlenmiştir.

Tablo 2: Doküman Analizi Aşama ve İşlemleri

Doküman Analiz Aşamaları	Doküman Analiz İşlemleri
1. Analize konu olan veriden örneklem seçme	Örneklem olarak yalnızca 2009 ve 2018 Trafik Güvenliği programları özel amaçlar, beceriler, değerler, içerikleri karşılaştırılarak benzerlik ve farklılıkları değerlendirmeye alınmıştır.
2. Kategorilerin geliştirilmesi	2009 ve 2018 Trafik Güvenliği öğretim programları araştırmacı tarafından okunduktan sonra programın karşılaştırılacağı muhtevalar belirlenip kategorileştirilmiştir. Böylece eski ve yeni öğretim programı özel amaçlar, beceriler, değerler, içerikleri, kazanımlar bakımından incelenmiş ve karşılaştırmalar yapılarak aradaki benzerlik ve farklılıklar belirlenecek biçimde kategorilendirilmiştir.
3. Analiz biriminin seçilmesi	Analiz birimi olarak 2009-2018 Trafik Güvenliği dersinde yer alan özel amaçlar, beceriler, değerler, içerik kazanımlar seçilmiştir.
4. Veriyi Analiz Etme	Veri analizi, Bailey (Yıldırım ve Şimşek, 2008) tarafından belirlenen dört aşamada yürütülmüş olup detaylı açıklamalar veri analizi bölümünde tablo 2'de açıklanmıştır.
5. Sayısallaştırma	İncelenen bu programlar arasındaki değişikliklerin düzenli olarak incelenebilmesi için veriler araştırmacı tarafından tablolar halinde belirtilmiştir. Böylece her iki programda yer alan özel amaçlar, beceriler, değerler, içerik kazanımları benzerlik ve farklılıkları açısından sayısal olarak karşılaştırılmıştır. Araştırmanın geçerlilik ve iç güvenilirliğini (tutarlılığı) sağlamak amacıyla bulguların büyük bir kısmı yorum yapılmadan doğrudan aktarılmıştır. Böylece

araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

4. Bulgular ve Yorum

Trafik güvenliği dersi öğretim programı karşılaştırılması ile ilgili 2009 ve 2018 yıllarına ait programlarına ilişkin tablolar aşağıda verilerek yorumlanmıştır.

4.1. 2009-2018 Yılı TGDÖP'lerin Özel Amaçlar Açısından Benzerlik ve Farklılıkları

2009-2018 yılı TGDÖP'lerin özel amaçlarının benzerlik ve farklılıkları tablo 1 de verilmiştir.

Tablo 1: 2009-2018 yılı TGDÖP'lerin özel amaçlarının benzerlik ve farklılıkları

	2009	2018
Benzerlikler	1. Trafikte tehlikeden korunmak, tehlike yaratmamak. 2. Bireyin trafiğin ne olduğunu anlamasını sağlamak. 3. Çocuklarda trafik güvenliği bilinci oluşturmak. 4. Trafikle ilgili olumlu değer yargısı oluşturmak. 5. Trafik kuralları konusunda duyarlılık geliştirmek ve duyarlı bireylerin sayısını artırmak.	1. Trafikte tehlikeli hareketten kaçınmaları. 2. Trafikle ilgili temel kavramları açıklamaları. 3. Trafik güvenliği bilinci oluşturmaları. 4. Trafikle ilgili olumlu değer yargısı oluşturmaları. 5. Trafik kuralları konusunda duyarlılık geliştirmeleri.
Farklılıklar	1. Öğrenciler aracılığı ile ailelerin trafik konusundaki duyarlılıklarını artırmak.	1. Trafik ve ilk yardımı ilişkilendirmeleri 2. Trafikte diğer bireylere saygı göstererek 'ben' yerine 'biz' bilincini geliştirmeleri. 3. Trafik sorunlarını önleme ve çözmede yeni öneriler geliştirmeleri.

Tablo 1 incelendiğinde, 2009 trafik güvenliği öğretim programında 6 tane özel amaç; 2018 trafik güvenliği öğretim programında ise sekiz, tane özel amacın yer aldığı görülmektedir.

Bu amaçlar programlarda farklı başlıklar altında verilmiştir. 2009 trafik güvenliği öğretim programı ile 2018 trafik güvenliği öğretim programında 5 özel amaç benzerlik göstermektedir.

2009 ve 2018 TDÖP'leri temel kavramları açıklama, tehlikelerden korunmak, pozitif algı ve değer oluşturma, duyarlılık ve bilinç geliştirme konularında benzerdir. 2009 trafik güvenliği öğretim programında bir, 2018 trafik güvenliği öğretim programında 3 özel amaç farklılık göstermektedir. 2009 ve 2018 TDÖP'leri ailelerin trafik duyarlılığı, trafik ve ilkyardımın ilişkilendirilmesi, 'ben' yerine 'biz' bilincini geliştirmesi trafik sorunlarını önleme ve çözüme yeni öneriler geliştirme amaçlarında farklılık göstermektedir.

4.2. 2009-2018 Yılı TGDÖP'lerin Beceriler Açısından Benzerlik ve Farklılıkları

2009-2018 yılı TGDÖP'lerin beceriler açısından benzerlik ve farklılıkları tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 2: 2009-2018 yılı TGDÖP'lerin beceriler açısından benzerlik ve farklılıkları

Beceriler	2009	2018
	<ul style="list-style-type: none"> • Görsel işitsel algı • İletişim • Tahmin etme • Farkına varma 	

Tablo 2 incelendiğinde; 2009 trafik güvenliği öğretim programında görsel işitsel algı, iletişim, tahmin etme, farkına varma gibi beceriler bulunurken 2018 trafik güvenliği öğretim programında ifade edilen temel beceriler yer almadığı görülmüştür. Beceriler 2009 programında “Öğretim programında temel beceriler” başlığı altında yer alırken; 2018 programında “Yetkinlikler” başlığı altında yer almıştır. Bu yetkinlikler ‘Anadilde Eğitim’ , ‘Yabancı dillerde iletişim’ , ‘Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler’ , ‘Dijital yetkinlik’ , ‘Öğrenmeyi öğrenme’ , ‘Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler’ , ‘İnisiyatif alma ve girişimcilik’ , ‘Kültürel farkındalık ve ifade’ şeklinde sıralanmaktadır. Ancak bu yetkinlikler sadece trafik dersi programında değil diğer tüm derslerin programında yer almaktadır. 2009’da 2018’den farklı olarak “görsel işitsel algı” “iletişim” “tahmin etme” ve “farkına varma” gibi temel becerilerin ön plana çıktığı görülmektedir. 2018 öğretim programında bu becerilerin yer almadığı bunun yerine yetkinliklerin yer aldığı görülmektedir.

4.3. 2009-2018 Yılı TGDÖP'lerin Değerler Açısından Benzerlik ve Farklılıkları

2009-2018 yılı TGDÖP'lerin değerler açısından benzerlik ve farklılıkları tablo 3te verilmiştir:

Tablo 3: 2009-2018 yılı TGDÖP'lerin değerler açısından benzerlik ve farklılıkları

	2009	2018
Benzerlikler	<ul style="list-style-type: none"> • Sorumluluk • Sabır • Saygı 	<ul style="list-style-type: none"> • Sorumluluk • Sabır • Saygı
Farklılıklar	<ul style="list-style-type: none"> • Kurallar uyma • Hoşgörü 	<ul style="list-style-type: none"> • Adalet, • Dostluk, • Dürüstlük, • Öz denetim, • Sevgi, • Vatanseverlik, • Yardımseverlik

Tablo 3 incelendiğinde, 2009 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programı incelendiğinde kurallar uyma, sorumluluk, sabır, saygı ve hoşgörü gibi değerlere vurgu yapıldığı görülmektedir. 2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programı incelendiğinde ise, “sorumluluk”, “sabır”, “saygı”, “bilimsellik”, “çalışkanlık”, “dayanışma”, “doğal çevreye duyarlılık” ve “yardımseverlik” gibi değerler çerçevesinde oluşmuştur. Hem 2009 hem de 2018 TGDÖP’de “sorumluluk”, “sabır”, “saygı”, değerleri varken; “adalet”, “dostluk”, “dürüstlük”, “öz denetim” “sevgi”, “vatanseverlik” ve “yardımseverlik” değerleri sadece 2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programında yer almaktadır. 2009 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programı 2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programından farklı olarak ‘Kurallara Uyma’ ve ‘Hoşgörü’ değerlerinin olduğu görülmektedir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

4.4. 2009-2018 Yılı TGDÖP'lerin İçerik Açısından Benzerlik ve Farklılıkları

2009-2018 yılı TGDÖP'lerin içerik açısından benzerlik ve farklılıkları tablo 4 te verilmiştir.

Tablo 4: 2009-2018 yılı TGDÖP'lerin içerik açısından benzerlik ve farklılıkları

2009	2018
<i>Temalar</i>	<i>Üniteler</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Yaya • Yolcu • Sürücü 	<ul style="list-style-type: none"> • Trafik Güvenliği • Trafikte İlk Yardım

Tablo 4 incelendiğinde; 2009 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programlarının içeriği 2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programından farklı olarak “Yaya”, “Yolcu” ve

“Sürücü” temalardan oluşmaktadır. 2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programının içeriğinin ise ünitelerden oluştuğu görülmüştür. 2018 yılı trafik dersi güvenliği öğretim programında “Trafikte Güvenlik” ve “Trafikte İlk Yardım” ünitelerinin yer aldığı görülmektedir. 2009-2018 Trafik dersi öğretim programlarının içeriği açısından farklı olduğu, 2009 yılı öğretim programı 3 temadan oluştuğu, 2018 yılı öğretim programı 2 üniteden oluştuğu görülmektedir.

4.5. 2009-2018 Yılı TGDÖP’lerin Kazanımları Açısından Benzerlik ve Farklılıkları

2009-2018 yılı TGDÖP’lerin kazanımları tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5: 2009-2018 yılı TGDÖP’lerin kazanımları açısından benzerlik ve farklılıkları

	2009	2018
Benzerlikler	<ul style="list-style-type: none"> • Yaya iken karşılaşabileceği trafik ile ilgili unsurları fark eder. • Yaya iken karşılaşabileceği trafik işaret ve levhaları tanıy ve korur • Okul-ev arasında ki güvenli yolları tercih eder • Kaza anında kimlerden ve nasıl yardım istemesi gerektiğini belirtir. • Taşıtlara biniş ve inişlerde dikkat etmesi gereken kuralları uygular. • Yolculuk sırasında yapılan yanlış davranışları kendisinin ve başkalarının hayatını tehlikeye atacağına farkına varır. • Toplu taşıma araçlarına zarar vermez. • Yolculuk sırasında oluşabilecek trafik kazalarında yanlış ilk yardım uygulamalarının sebep ocağı tehlikelerin farkına varır. • Araçlarda bulunan ilk yardım çantasındaki malzemeleri tanıy. • Bisiklet, kaykay, paten, kızak gibiaraçlardan düşülmesi halinde, oluşan yaralanmalarla ilgili basit müdahaleleri yapar. • Taşıt trafiğine kapalı oyun alanlarında bisiklet, kaykay, paten, kızak vb. araçları kullanırken güvenlik tedbirleri alır. • Taşıt trafiğine kapalı oyun alanlarında,bisiklet, kaykay, paten, kızak vb. araçları güvenli kullanma ile ilgili kuralları uygular. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yaya olarak trafik kurallarına uyar. • Trafik işaretleri ve işaret levhalarının önemini araştırır. • Günlük yaşantısında çevresindeki güvenli yolları kullanır” • Trafikte acil durumlarda kimlerden yardım istenmesi gerektiğini açıklar • Taşıtlara binerken, taşıtlardan inerken ve taşıtlarda yolculuk ederken kurallara uyar • Trafikte kendisinin ve başkalarının hayatının önemli olduğunu fark eder” • Trafikte toplu taşıma araçlarını kullanmanın önemini kavrar” • İlk yardım uygulamalarında doğru müdahalenin önemini tartışır • Taşıtlarda bulunması gereken ilk yardım malzemelerini tanıy • Hafif yaralanmalarda yapılacak ilk yardım uygulamalarını araştırır • Trafikte karşılaşabileceği tehlikelere karşı alınması gereken önlemleri açıklar” • “Taşıt trafiğinde tehlikeli hareketlerden kaçınır”

Farklılıklar	* Yaya kaldırımında yürürken dikkat edilmesi gereken kuralları uygular.	* Trafikle ilgili meslekleri ve kurumları araştırır
	*Karşıya geçişlerde dikkat edilmesi gereken kurallara uyar.	*Taşıt trafiğine kapalı alanlarda oyun araçlarını güvenli kullanır”
	*Yaya kaldırımsız yollarda yürürken dikkat edilmesi gereken kuralları uygular.	*Trafikle ilgili temel kavramları açıklar
	*Geçe yürüyüşünde sürücüler tarafından fark edilebilmek için gereklitanır” önlemleri alır.	*Ulaşım araçlarını çeşitli özellikleri açısından karşılaştırır
	*Emmiyet kemeri ve çocuk güvenlik koltuğu kullanmanın gerekçelerini sıralar.	*Trafikte geçiş üstünlüğü olan taşıtları
		*Trafikte karşılaşılabilecek tehlikelere örnekler verir.
		*Trafikte sorumlu, saygılı ve sabırlı olmanın gerekliliğini sorgular.
	*Trafik kurallarına uymanın birey ve toplum hayatına etkilerini tartışır.	
	*Trafik kurallarının etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik önerilerde bulunur.	

Tablo 5 incelendiğinde, her iki programda da, kazanım sayılarının birbirinden farklı olduğu görülmektedir. 2009-2018 yılı TGDÖP ler incelendiğinde; trafik işaret ve levhalarını tanıma, güvenli yolları öğrenme, kazalarda kimlerden yardım isteyeceğini bilme, taşıtlara biniş ve inişlerde dikkat etmeyi, yolculuk sırasında yapılan yanlış davranışları, toplu taşıma araçlarına zarar vermemeyi, yanlış ilk yardım uygulamalarının sebep ocağı tehlikeleri bilme, araçlarda bulunan ilk yardım çantasındaki malzemeleri öğrenme, basit müdahaleleri yapma, bisiklet, kaykay, paten, kızak vb. araçları kullanırken güvenlik tedbirleri alma, bisiklet, kaykay, paten, kızak vb. araçları güvenli kullanma gibi kazanımların benzer olduğu görülmüştür. 2009-2018 yılı TGDÖP ler incelendiğinde 2009 yılı trafik güvenliği öğretim programı 4.sınıf kazanımları incelendiğinde kaldırımında yürürken uyulması gereken kuralları bilme, karşıya geçişlerde kurallara uyma, kaldırımsız yollarda yürürken soldan yürüme, geçe yürüyüşünde fark edilebilmek için önlem alma emmiyet kemerinin önemini bilme konularında farklı kazanımlara saptanmıştır. 2018 yılı trafik güvenliği öğretim programı 4.sınıf kazanımları incelendiğinde ise trafikle ilgili meslekleri ve kurumları öğrenme, oyun araçlarını güvenli kullanma, trafikle ilgili kavramları öğrenme, ulaşım araçlarını karşılaştırma, geçiş üstünlüğü

olan taşıtları bilme, trafikteki tehlikelere örnekler verme, trafikte sorumlu, sabırlı olma, trafik kurallarına uyma, trafik kuralları ile ilgili önerilerde bulunulabilir.

Sonuç

Bu çalışmada, 2009 ve 2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programlarının karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırmada 2009-2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programları özel amaçlarının beş amacım benzer olduğu görülürken diğer özel amaçların farklılaştığı görülmüştür. 2009 yılı trafik dersi öğretim programında “temel beceriler” yer alırken; 2018 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programında birer beceri yelpazesi olarak kabul edilen yetkinlikler” yer almıştır. 2009 trafik güvenliği öğretim programında görsel işitsel algı, iletişim, tahmin etme, farkına varma gibi beceriler bulunurken 2018 trafik güvenliği öğretim programında ifade edilen temel beceriler yer almadığı görülmüştür. Yapılan çalışmada 2009 ve 2018 yıllı trafik dersi öğretim programı değerler açısından incelendiğinde; sorumluluk, sabır, saygı gibi değerlerin benzer olduğu görülmektedir. 2009 yılı trafik dersi öğretim programı incelendiğinde ‘Kurallar uyma’ ve ‘Hoşgörü’ 2018 trafik dersi öğretim programı incelendiğinde ise “sorumluluk”, “sabır”, “saygı”, değerleri varken; “adalet”, “dostluk”, “düstlük”, “öz denetim” “sevgi”, “vatanseverlik” ve “yardımseverlik” değerlerinin farklı olduğu görülmüştür. 2009 yılı trafik güvenliği dersi öğretim programına bakıldığında ‘Yaya, Yolcu, Sürücü’ temaları yer alırken, 2018 yılı trafik güvenliği öğretim programında ‘Trafikte Güvenlik ve Trafikte İlk Yardım’ ünitelerinin yer aldığı görülmektedir. 2009 yılı programındaki 4. Sınıf kazanım sayısı 17 iken, 2018 yılı programındaki kazanım sayısı 21’dir. 2009 programındaki toplam 4. sınıf kazanım sayısının 2018 yılı trafik dersi programından az sayıda olmasının nedeni ise “Trafikte İlk Yardım” ünitesine 2009 yılı trafik dersi programında yer verilmemesidir. 2009 ve 2018 yılı öğretim programında 12 tane kazanımın benzer içerikte olduğu görülmüştür. 2009 yılı trafik dersi öğretim programında 5 tane kazanımın farklı içerikte olduğu, 2018 yılı trafik dersi öğretim programında ise 9 tane kazanımın farklı içerikte olduğu görülmüştür. İlkokul 4. sınıf trafik güvenliği dersi, bireylerin günlük yaşamlarında trafikte karşılaşılabileceği her türlü olayı içinde bulunduran ve sorunlara çözümler sunabilen bir derstir. Bu nedenle, trafik güvenliği dersinde kazandırılmak istenen davranışların ve kazanımların günlük yaşantımız ile ilgili olması önem arz etmektedir. Trafik güvenliği dersinde öğrencilerin günlük hayatlarında kendilerine gerekli bilgileri elde ettikleri, “Trafik Güvenliği”, “Trafik Bilgisi”, “İlkyardım” gibi işlenen ünitelerde trafik kurallarını, trafik işaret ve levhalarını, trafik kazalarının nedenleri ve kaza sonrasında yapılabilecek ilk yardım faaliyetleri ile ilgili çok önemli kazanımlara sahip oldukları görülmüştür. Araştırma sonunda trafik güvenliği programında elde edilen bulguların özellikle trafiğin temel kavramları, trafiğin insan

hayatındaki önemi, trafik kurallarına uyma, trafik işaret ve levhalarına uyma ve trafikte güvenlik konuları gibi çerçeve bilgiler sunduğu saptanmıştır. Bu kazanımların daha iyi kavratılabilmesi için trafik dersi ders saatinin artırılması olumlu yönde etki edecektir.

Kaynaklar

- Catron, C. E. & Allen, J. (2003). *Early childhood curriculum. A creative play model*. Pearson Education.
- Çakır, M. (2002). *Sağlık ve trafik eğitimi*. Nobel.
- Çiğiltepe, A. (1998). *İlköğretim çağındaki çocukların trafik eğitimleri* [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yök Tez.
- Dindar, R. (2009). *Örgün eğitim sistemi içinde trafik eğitiminde oyunla öğretimin önemi*. (Yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi]. Yök Tez.
- Donna, S.C. & Margaret R.H. (2005). Child pedestrian safety: The role of behavioral science. *The Medical Journal*, 182 (7), 318-319.
- Ege, R. (2005). *II. Trafik şurası açılış konuşması. II. Trafik Şurası, 21-22 Ekim 2004*. Pano Ofset.
- Erdem, M. ve Işık, Â. (2004), Türkiye’de Trafik Sorununun Etkileşimli Unsurları ve Çözüm Önerileri. *2. Trafik Şurası? Serbest Bildiriler 2*, 21-22 Ekim 2004, Ankara.
- Hatipoğlu, S., Özdemir, S. & Öztürk, E. (2012). Türkiye’de ilköğretim okullarında verilen trafik eğitiminin farklı ülkelerde verilen eğitimle karşılaştırılarak incelenmesi ve geliştirilmesi için öneriler. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2), 9-22.
- Hotz G, (2004). Preventing pediatric pedestrian injuries. *J Trauma*, 66 (1), 1492-1499.
- İnal, K. (2001). *Trafik güvenliği ve Türkiye’de sürücü eğitiminin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yök Tez.
- Karatekin, Z. (1998). *Trafik kazalarının önlenmesinde eğitimin etkisi ve önemi* [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yök Tez.
- MEB. (2018). *İlköğretim trafik güvenliği dersi öğretim programı*. Devlet Kitaplar Genel Müdürlüğü.
- Murat, B, (2008), *Trafik Hukuku, Temel Trafik ve Çevre Bilgisi*. Asalet Yayınevi.
- Schwebel, D. C., McClure, L. A. ve Severson, J. (2014). Teaching children to cross streets safely: a randomized, controlled trial. *Health Psychology*, 33(7), 628–638.
- Tütüncü, M. (2001). *Türkiye’de örgün eğitim sistemi içinde trafik eğitiminin önemi* [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yök Tez.
- Vural, M. (2008) *İlköğretim okulu ders programları ve öğretim klavuzları*. Yakutiye Yayıncılık.

TDK, <https://sozluk.gov.tr/>

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (6. b). Seçkin Yayıncılık.